

Udover at København oplever en markant befolkningsvækst ændres befolkningens sammensætning og familiemønstre også. Københavnerne lever på nye måder og ønsker nye måder at dele boliger på. Større boliger kan deles af flere beboere, men der er også en ny efterspørgsel på egentlige bofællesskaber, eksempelvis til seniorer. København skal være en attraktiv storby, der giver mulighed for at etablere nye boformer, der styrker mangfoldighed, ejerskab, boligkvalitet og moderne fællesskaber. Derfor er der med kommuneplanen givet en række frihedsgrader, som gør det lettere at etablere bofællesskaber med gode fælles faciliteter i København. De konkrete retningslinjer fremgår af Kommuneplan 2015 på www.kp15.kk.dk.

NYE MULIGHEDER FOR AT BYGGE KOLLEGIE- OG UNGDOMSBOLIGER

For at imødekomme behovet for nybyggeri af kollegie- og ungdomsboliger har vi med et særskilt kommuneplantillæg fjernet kvoten for ungdomsboliger og forenklet kravene til dem, for så vidt angår lokalisering, parkering, friarealer mv. Der er desuden åbnet op for støtte til, at de almene boligorganisationer igen kan opføre ungdomsboliger. Der er endvidere etableret et samarbejde med de centrale private aktører om mulighederne for byggeri af ungdomsboliger, og Københavns Kommune og Københavns Universitet har indgået et partnerskab med henblik på at sikre flere ungdomsboliger. Målet er, at der opføres 6.000 nye ungdomsboliger frem mod 2027 for at øge andelen af ungdomsboliger i København i forhold til antallet af unge. Heraf er op mod 4.000 nye ungdomsboliger på vej.

Med Kommuneplan 2015 foretages en række konkrete rammeændringer, der giver mulighed for at realisere konkrete projekter med mere end 400 ungdomsboliger med projekter som fx Hotel Østerport i Indre By samt andre projekter i Indre By, Bispebjerg og på Østerbro. De konkrete rammer fremgår af Kommuneplan 2015 på www.kp15.kk.dk.

SAMMENHÆNGENDE BY
**DET ER DESUDEN
VIGTIGT FOR
KØBENHAVN**

TRYGHED ER EN FORUDSÆTNING FOR LIV I BYENS RUM

Det er en forudsætning for en sammenhængende by, at folk føler sig trygge ved at bevæge sig rundt i hele byen. Kommunen arbejder med en lang række aktører målrettet på at højne trygheden og mindske kriminaliteten i København via sociale og kriminalpræventive indsatser. I designet af byens rum arbejdes på en række fysiske og tryghedsskabende foranstaltninger som eksempelvis synlighed, gadebelysning og kameraovervågning i visse boligområder.

VELFUNDERENDE OFFENTLIGE RUM STYRKER DEN SOCIALE SAMMENHÆNGSKRAFT

I København arbejder vi for, at alle bydele har gode mødesteder og udearealer, der skaber rammer for et sundt og aktivt liv, hvor mennesker finder det attraktivt at opholde sig og møde hinanden. Dette stiller krav til kvaliteten af byens fælles rum.

GODT SAMARBEJDE MED BYENS ALMENE BOLIGORGANISATIONER

Københavns Kommune har et godt og bredt samarbejde med de almene boligorganisationer. Kommunen og Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds har netop indgået en ny politisk hovedaftale, der styrker samarbejdet om nybyggeri, fremtidssikrede almene boliger og de boligsociale opgaver og prioriterer en bedre social balance i boligområderne, samt boliger til studerende og til borgere med meget lavt betalingsevne.

HISTORIER I GAMLE BYGNINGER OG BYDELE FÅR NYT LIV

Byens kulturmiljøer og bygningsarv fra forskellige perioder bidrager til bykvarterernes særpræg og udtryk. Det er vigtigt at tænke de historiske spor ind i omdannelsen og udviklingen i byen, både de der bevares, og de der, som kontrast til om- og nybygninger, kan tydeliggøre kvarterets liv og udvikling. De værdifulde kulturmiljøer og de bevaringsværdige bygninger er sikret i kommuneplanens retningslinjer. De konkrete retningslinjer fremgår af Kommuneplan 2015 på www.kp15.kk.dk.



4. KVALITET I BYLIVET

Mål for udviklingen af København

København skal fortsat være en attraktiv ramme om det moderne hverdagsliv i byen, derfor skal udbygningen af skoler, daginstitutioner, idrætsfaciliteter, grønne rekreative områder, infrastruktur, klimatilpasning og lokalt handelsliv mv. følge med befolkningsudviklingen. For at øge livskvaliteten arbejder vi også for at optimere anvendelsen af byens rum og bygninger, så de kan komme flere til gavn, for et grønnere København med et stort udbud af rekreative funktioner og naturoplevelser, og for at alle københavnere får lige muligheder for at leve et sundt, bæredygtigt og langt liv.

- København skal være CO₂-neutral i 2025, svarende til et fald på ca. 200.000 tons pr. år
- Reduktion i udledning af NO_x med ca. 150 tons årligt og partikelforurening (PM_{2.5}) med ca. 10 tons årligt frem til 2025

KVALITET I BYLIVET - 4.A.

HØJT NIVEAU I DEN KOMMUNALE SERVICE

BEFOLKNINGSVÆKSTEN SKAL FØLGES AF UDBYGNING AF KOMMUNAL SERVICE

Gode skoler, mulighed for at dyrke idræt, bruge kulturtilbud og slappe af i grønne omgivelser er vigtigt for et attraktivt hverdagsliv i byen. I takt med at befolkningen vokser, skal vi sørge for, at disse faciliteter udvikles og udbygges, så Københavns høje serviceniveau og liveability opretholdes. For at sikre at der kommer de ønskede rekreative og idrætsmæssige faciliteter ind i de nye byområder, arbejder vi i Kommuneplan 2015 med en strammere kobling mellem byplanlægning og budget.

Det gør vi ved at udpege investeringsbehov for skoler, idrætsfaciliteter, parker og infrastruktur anlæg, som fx broer og tunneller, i Københavns 8 udviklingsområder, fordi disse faciliteter optager så meget areal, at der er behov for at tænke dem ind fra starten i planlægningen af nye byområder. Dette kan ses på kortopslag over Københavns udviklingsområder i appendiks. På baggrund heraf udarbejder kommunens økonomiforvaltning handlingsplaner for udviklingsområderne, som viser en oversigt over mulige investeringer i

områderne. Handlingsplanerne indgår i de årlige budgetforhandlinger. I forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanerne afklares behovet for reservation eller erhvervelse af areal.

Med befolkningsvæksten følger også et behov for flere daginstitutioner, som ikke er så arealkrævende, men stadig afgørende for et velfungerende hverdagsliv for københavnernes, samt mindre arealer til genbrugsstationer og lignende anlæg, der understøtter en bæredygtig affaldshåndtering. Derfor skal det være et nyt princip, at det tidligt i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner i kommunen, altid skal undersøges, om der er behov for en daginstitution.

Som en del af Kommuneplan 2015 er der indarbejdet konkrete rammeændringer, der muliggør etablering af forskellige offentlige formål som eksempelvis ny skole på Artillerivej, fornyelse af plejehjem på Sølund, Statens Naturhistoriske Museum og Campus Emdrup, der samler en række af Aarhus Universitets aktiviteter. Desuden er bestemmelser vedrørende parkering ændret således, at antallet

NORDHAVN – ET EKSEMPEL PÅ HVORDAN VI PLANLÆGGER NYE BYUDVIKLINGSOMRÅDER AF HØJ KVALITET

Visionen for Nordhavn er at bygge fremtidens bæredygtige bydel. Der er derfor stor opmærksomhed på, at Nordhavn skal blive den grønne og blå bydel, som beskrives i projektforslaget, der er udgangspunktet for udviklingen af Nordhavn.

I projektforslaget er det en bærende idé, at den del af Nordhavn, der ligger nærmest Østerbro, bliver mest urban og tættest bebygget, mens byområdet bliver mere åbent og grønt, jo længere ud man kommer. I de første lokalplaner er de indre dele af Nordhavn derfor planlagt meget tæt, hvilket giver mulighed for mange boliger og erhvervsbyggeri, men mindre plads til grønne og rekreative områder. I samarbejde med grundejeren By & Havn har vi indtil nu sikret mulighed for bl.a. etablering af en daginstitution, havnepromenade, grønne pladser og gårdrum samt mulighed for mange forskellige aktiviteter ved vandet, og der arbejdes fortsat på, at de kommunale behov indtænkes i udviklingen af området. Der er også skabt plads til bl.a. et maritimt idrætscenter og et helårshavnebad, som der endnu ikke er bevilget penge til. Det er afgørende, at der i planlægningen af de næste etaper i Nordhavn skabes plads og mulighed for rekreative og grønne områder samt kultur- og idrætsfaciliteter.

Derudover er der, sammen med staten, indgået en principaftale om anlæg af en højklasset vejforbindelse i form af tunnel, der skal aflaste krydset ved Sundkrogsgade. Den nye vejforbindelse, der bliver en forlængelse af Nordhavnsvej, vil give en markant bedre tilgængelighed til udviklingsområdet i Nordhavn.

Med kommuneplan 2015 muliggøres yderligere udvikling af Nordhavn. Der bliver derfor på sigt behov for en ny folkeskole og tilhørende kultur- og fritidsaktiviteter og grønne områder. I planlægningen af næste etape på Levantkaj vil derfor indgå anlæg af et større grønt parkområde samt eksempelvis fodboldbaner og andre kultur- og idrætsfaciliteter. Realiseringen af disse anlæg vil kræve kommunal medfinansiering.

Kommunen og By & Havn kan ikke realisere fremtidens bæredygtige bydel alene. Vi ønsker at samarbejde med lokale kræfter, foreninger og fonde, der kan pege på, hvilke faciliteter, der bør prioriteres i forhold til nutidens behov, men også hvilke tendenser, der peger mod fremtidens behov.



OPRINDELIGT PROJEKTFORSLAG
MED STRUKTURPLAN FOR
UDVIKLINGEN AF NORDHAVN.
By & Havn 2009

af parkeringspladser til institutioner og andre offentlige og almene formål kan fastsættes efter konkret vurdering, og at antallet af parkeringspladser til plejeboliger - i lighed med ungdomsboliger - fastsættes til 1 plads pr. 300 etagemeter byggeri med mulighed for at tilpasse dette på baggrund af en konkret vurdering. De konkrete retningslinjer og rammer fremgår af Kommuneplan 2015 på www.kp15.kk.dk.

KØBENHAVN TAGER ANSVAR FOR MILJØET

Vi ønsker at tage ansvar for miljøet og vise en bæredygtig vej for fremtidens byudvikling, og derfor arbejder vi fortsat med realisering af vores Klimaplan og mod det ambitiøse mål om, at København - som den første hovedstad - skal blive CO₂ neutral i 2025. I København ønsker vi også at få gevinster ud af klimaudfordringerne ved at tænke nyt og innovativt inden for bl.a. grøn omstilling af vores energiproduktion (biomasse og -gas, vindmøller, geotermi), fortsat markant reduktion af energiforbrug, grøn mobilitet etc. Det skal bl.a. ske gennem samarbejde med private parter og ved at skabe førende udviklingsmiljøer for fremtidens bæredygtige løsninger.

For at indfri vores klimamålsætning er det afgørende, at energibehovet i byggeriet reduceres. Det er kommunens mål, at nybyggeri bidrager ved at anvende de bedste energiløsninger, der holder forbruget så lavt som muligt, og at der sker en energirenovering af byens eksisterende bygninger med højt energiforbrug. Her er det vigtigt, at planlægningen skaber mulighed for flere fordele ved en renovering eksempelvis i form af tagboliger og øget boligkvalitet. Realisering af klimaplanen løfter hele byen til et mere bæredygtigt niveau.

KØBENHAVN GEARES TIL FREMTIDENS KLIMAUDFORDRINGER

Byen skal være en velfungerende ramme om hverdagslivet også med de nye udfordringer, som et ændret klima kan betyde. Derfor har vi i København udarbejdet ambitiøse planer for klimatilpasning og skybrudssikring, der

indeholder massive investeringer i byens evne til at modstå ekstremregn. For første gang er skybrudssikring indarbejdet i kommuneplanen med principielle retningslinjer for skybrudsveje og skybrudsledninger, som kan håndtere regnvand i store mængder, samt arealer som kan forsinke vandet. Det betyder, at Københavns veje, pladser og parker mm. skal indrettes til at håndtere regnvandet på overfladen, så vandet styres og forsinkes på vej ud i havnen og Øresund. Det er ambitionen, at fremtidssikring af byen, i form af klima- og skybrudssikring, samtænkes med byens øvrige funktioner og behov og kan bidrage med grønne og anderledes rekreative rum. Når vi eksempelvis laver forsinkelsesbassiner til skybrud, skal disse arealer også kunne bruges i hverdagen. Kommunen arbejder også for en langsigtet sikring imod følger af havvandsstigning, der kan indgå i byudviklingen langs kysten og som samtidig skal påvirke de historiske bymiljøer og brugen af vandet i det daglige så lidt som muligt.

Vi vil udvikle gode klimatilpassede løsninger sammen med københavnernes, så løsningerne i så høj grad som muligt bidrager til at forbedre københavnernes hverdagsliv og livskvalitet. Det er vigtigt, at alle byens projekter har fokus på klimatilpasning, herunder særligt byfornyelse, gårdhaver, skoler og institutioner. Byfornyelsesområdet rummer en særlig mulighed for at koble private og offentlige midler sammen og derved bidrage til at udvikle klimatilpasningsindsatsen og øge byens kvalitet. De konkrete retningslinjer i Kommuneplan 2015 fremgår af Kommuneplan 2015 på www.kp15.kk.dk.



KVALITET I BYLIVET - 4.B.

ATTRAKTIVT HVERDAGSLIV FOR KØBENHAVNERNE

SAMLOKALISERING GIVER BEDRE UDNYTTELSE, MERE BYLIV OG GAVNER MILJØET

Folkeskolerne er allerede en vigtig destination i byen for mange københavnere og i sammenhæng med den nye folkeskolereform, vil vi i København styrke folkeskolens potentialer for at blive et samlingspunkt i lokalsamfundet. Vi arbejder derfor med et princip i byudviklingen om samlokalisering af folkeskole, idrætshal, bibliotek, kulturhus og eventuelt andre kommunale servicefunktioner, når vi bygger nye skoler, eller når vi bygger andre kommunale faciliteter, der oplagt kan indpasses i eksisterende kommunale bygninger.

Udfordringen i denne øvelse er, at det kræver koordinerede budgetbeslutninger. Potentialerne er, at ressourcer kan udnyttes bedre. Det er mere miljømæssigt bæredygtigt, at de samme bygninger er i brug mere af døgnet, end at aktiviteter er spredt ud på mange bygninger, som så står tomme i perioder, kommunen kan målrette renholdelse og vedligeholdelse, og det skaber liv i byrummet, når forskellige brugere kommer og går på forskellige

tidspunkter af døgnet. Flerfunktionalitet i bygninger betyder også, at udnyttelsen af byens arealer og bygninger kan optimeres til glæde for de stadig flere københavnere, så eksempelvis skolens idrætshaller bruges til foreningsidræt om aftenen. Vi arbejder derfor for, at visse af kommunens bygninger kan udnyttes bedre henover døgnet 24 timer.

I Københavns Kommune har vi allerede gode erfaringer med at samlokalisere skoler, biblioteker og idrætsfaciliteter, og vi fortsætter dette arbejde, mens vi også har fokus på at opdyrke flere muligheder for samlokalisering af forskellige funktioner i multifunktionelle byggerier. Som eksempler kan nævnes Kildevældsskolen, der udover selve skolen også rummer et kulturhus for lokalsamfundet, og Korsgadehallen på Nørrebro, der er bygget ned i jorden, hvorved det har været muligt at etablere et offentligt rekreativt område oven på.

ET GRØNT KØBENHAVN

En af Københavns største styrker er, at vi på alle måder er en grøn by. Nuværende københavnere og tilflyttere lægger stor vægt på



adgang til parker, naturoplevelser og grønne gårdrum, mulighed for at finde fred og ro fra storbyens larm, mulighed for at løbe en tur eller blot cykle til arbejde med en grøn udsigt på vejen eller et kig til vandet rundt i byen. Vi er verdenskendte for vores grønne profil; cykelby, rent badevand i havnen, mål om CO₂-neutralitet, kollektiv energiforsyning mv. Vi formår med vores gode bymiljø at tiltrække mere international opmærksomhed og flere hædrende priser; end vores by størrelsesmæssigt berettiger til.

De grønne områder udgør en vigtig ressource for København og københavnere. De har en positiv indvirkning på borgernes sundhed og almene velbefindende og danner rammer om sociale fællesskaber på tværs af kulturer og alder. De grønne områder forbedrer luftkvaliteten i byen, fungerer som frirum fra byens støj, er levested for byens dyre- og planteliv og har dermed en afgørende betydning for biodiversiteten i byen. De grønne områder spiller også en vigtig rolle i arbejdet med at klimatilpasse byen. Derfor er det en af vores vigtigste ambitioner at bevare og udvikle byens grønne

områder med gode rekreative muligheder samt at arbejde for at skabe grønne områder med høj kvalitet og naturområder med biodiversitet, som kan give københavnere værdifulde oplevelser.

Det er samtidig vigtigt, at visionerne for et grønt København kobles til konkrete arealer i byen, så de kan realiseres. Der er kun ganske få større områder tilbage i København, som kan udbygges i planperioden, der ikke allerede er lokalplanlagt. Amager Fælled Kvarter ligger lige ud til det store naturområde Amager Fælled, så her er der ikke behov for at disponere areal til en park. Levantkaj Øst i Nordhavn er dermed det eneste større byudviklingsområde, der står foran ny planlægning, og hvor der fra start kan indtænkes et større grønt område.

BEDRE UDNYTTELSE AF REKREATIVE AREALER

Vi bevarer byens eksisterende grønne og rekreative arealer ved, at de planmæssigt er fastlagt til friareal eller parker, der for de flestes vedkommende er omfattet af fredning. Samtidig arbejder vi for - og sammen med